"Всесвіт») та релігійні часописи («Серпанок», "Вірую», "Церковний календар», "Відкрий очі»).

За прогнозами фахівців, у третьому тисячолітті виживуть ті часописи, які знайдуть своє місце, свою нішу, читацьку аудиторію, чий редакційний і рекламний продукт буде націлений на спеціалізований контингент реципієнтів. Будуть зазнавати труднощів і видання з невизначеною за інтересами аудиторією. Передбачається скорочення й інформаційних журналів (на прикладі журналу "ПіК»). Однією з причин зникнення якісних журнальних видань в Україні є відсутність спеціальних організацій для проведення соціологічних досліджень щодо потреб та інтересів аудиторії, які існують в європейських країнах (наприклад, Інститут дослідження аудиторії журнальної періодики у Франції).

ЯВИЩЕ "ЖОВТОЇ ПРЕСИ": ДЛЯ ЖУРНАЛІСТІВ – ХЛІБ, ДЛЯ ЧИТАЧІВ ВИДОВИЩЕ

Доп. – Сапун Д., ЖТ-51
Наук. кер. – канд.філол.наук, ст. викл. Сушкова О.М.

У сучасній журналістиці практично всіх країн світу жовта преса за всієї своєї примітивності займає досить значне місце, виконуючи розважальну функцію. В Україні за радянських часів жовта преса не існувала з огляду на цензурні перешкоди, але сьогодні вона створена й досить швидко розповсюджується. Виникнення явища пов'язане з винайденням коміксів — своєрідної "преси для неписьменних», їх почав малювати у 1895 році художник-карикатурист Річард Уотколт для нью-йоркської газети "The World" Дж. Пулітцера. Зображали перші комікси пригоди "жовтого малюка ", який кривлявся, гримасничав, смішив читача. Інший газетний магнат Рандольф Герст-старший перехопив продуктивну ідею і запросив художника за більшу платню до свого видання "New-Jork Jurnal», куди й перемандрував "жовтий малюк». Виник гучний скандал між Пулітцером і Герстом, у процесі якого учасники дійшли до публічних образ на адресу один одного. Редактор видання "New-

Jork Press» Ервін Уордмен назвав обидві газети, що лаялися через малюка, "жовтою пресою». Так виник термін, що закріпився в журналістиці для позначення певного типу видань.

«Преса для неписьменних» — оповідання в картинках з безкінечними продовженнями — була призначена для розглядання, а не читання, містила мінімум слів і максимум усім зрозумілих малюнків. Р. Герст на такого роду виданнях збагатився, а його нащадки заволоділи троном магнатів "жовтої» журналістики. Він же сформулював теоретичні засади "жовтої преси»: *"Читач цікавиться передусім подіями, які містять елементи його власної примітивної природи"*. Такими є самозбереження; кохання; честолюбність (марнославство).

Елемент самозбереження міститься у всіх матеріалах, що повідомляють про вбивства, самогубства, нещасні випадки, драми, а також про те, як зберегти здоров'я, як правильно харчуватися тощо: "Прыжок жизни. Парень обязан жизнью парашютному спорту. 19-летний строитель остался жив, сорвавшись с высоты пятого этажа", "Курсант пожарной академии сжёг жену и дочку сослуживца. За совершенное преступление. 21-летний Виталий К. был приговорён к пожизненному заключению"; „У Филиппенко выпили кровь. Актёр лечится пиявками".

До тем *кохання* слід зараховувати: історії одруження і заміжжя, сексуальні скандали, розлучення, любовний трикутник, романтичні історії про те, як кохання спонукало здійснити щось незвичайне, драми ревнощів: „Невестка достала меня своими приставаниями. Жена друга домагается меня при каждом удобном случае." *("Жизнь, как она есть". – 2007. – № 29(836). – С.12); „Гоша Куценко бросил подругу" ("Экспресс газета". – 2007. – № 7(628). – С.7);* „Жигунов и Заворотнюк ни секунды не могут друг без друга. …в жизни актёры юмора едва ли не больше, чем на экране" *("Экспресс газета". – 2007. – № 7(628). – С.15).*

Честолюбність же викликається таємничим у всіх цих історіях. Таємниче примушує замислитися про те, якою буде розв'язка, до того ж спонукає читача купувати й наступні

номери газети, щоб пересвідчитися в правильності свого здогаду: „Наталья Водянова бросает модельный биснес. Из знаменитой манекенщицы тянут деньги все, кому не лень" *("Экспресс газета". – 2007. – № 7(628). – С.15).*

Бульварна преса – це якийсь набір певних тем і штампів. Насамперед це аномальні явища, чудеса й фантастика; злочини; світ шоу-бізнесу: „После наведения порчи любовницей Андрея Малахова преследует злой рок!" *("Сенсация – коллаж". – 2007. – №2 – С.2)*; спорту й пов'язані з ними пристрасті; величезний пласт – це світ сексу "После свадьбы секса нет. И так целых 25 лет. Женщина четверть века прожила с супругом в платоническом браке", обов'язково – здоров'я, нетрадиційна медицина; поради знахарів. Поява бульварної газети викликала величезний потік читацьких листів (чим не функція кореляції?).

Жовта преса спрямована на людину з вулиці, хоче приголомшити, змусити себе читати. При цьому в ній немає кордону між слухом і фактом. Критерій вірогідності розмитий. Будь-яка офіціозна преса відповідає за те, що повідомляє. Бульварна преса не бере на себе цю відповідальність. Для неї, де слух, там і факт. Людина приходить до редакції й говорить, що побувала на кораблі інопланетян на іншій планеті в іншій галактиці. Там сприймають це як справжній факт, не говорять, що вона божевільна і нехай принесе докази, дають їй можливість найбільш художньо й повно розповісти про побачене. Це літературна гра. Відкриття нового стилю письма. Автор не досліджує причинно-наслідкових зв'язків, звідки що взялося й куди йде. Береться факт, як він є, і описується. Читач не навантажується, не ламає голову. Хоче – вірить цьому факту, хоче – не вірить, хоче – перевіряє. Аналітичне підґрунтя відсутнє.

Працювати в цьому напрямку – це свідомий вибір окремої людини. Жовта і якісна преса – це єдність протилежностей, це як північ і південь, плюс і мінус. І все ж таки не можна однозначно сказати: добре це чи погано – висновки річ індивідуальна.